Lieta Nr.A42902709
Lietvedības Nr.A1017-11/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 25.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties atbildētājas – Mārupes novada pašvaldības, pusē pieaicinātās iestādes, Mārupes novada domes Administratīvās komisijas, pārstāvim *A.K.*,

atklātā tiesas sēdē 2011.gada 15.februārī izskatīja administratīvo lietu Nr.A42902709 *V.D.* (personas kods */personas kods/*) pieteikumā par Mārupes novada domes Administratīvās komisijas 2009.gada 6.jūlija lēmuma Nr.B77 10-108 atcelšanu (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PA 422330(124)).

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 14.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *V.D.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2009.gada 21.augusta lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42902709 par Mārupes novada domes Administratīvās komisijas (turpmāk arī – atbildētāja) 2009.gada 6.jūlija lēmuma Nr.B77 10-108 (turpmāk arī – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka 2009.gada 3.jūnijā Olaines policijas iecirkņa Mārupes policijas inspektors *I.Ž.* sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 422330(124) (turpmāk – Protokols) par pieteicēja administratīvo pārkāpumu, kurā norādīts, ka pieteicēja īpašumā esošajā celtniecības objektā nav sakopta teritorija – tā ir piegružota ar celtniecības atkritumiem un būvmateriālu iepakojumiem.

Mārupes novada domes Administratīvā komisija 2009.gada 6.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.B77 10-108, ar kuru, pamatojoties uz Mārupes pagasta 2008.gada 17.decembra saistošo noteikumu Nr.50 „Mārupes pagasta namīpašumu un sabiedriskās kārtības noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.50) 5.1.3.punktu, nolēma pieteicēju administratīvi sodīt, uzliekot naudas sodu Ls 100 apmērā.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt, norādot šādus argumentus:

[3.1] Pārsūdzētais Lēmums pieteicējam tika nosūtīts parastā pasta sūtījumā, lai gan pārsūdzētais Lēmums ir atzīstams par pieteicējam nelabvēlīgu administratīvo aktu, tādējādi nav ievērots Administratīvā procesa likuma 70.panta otrajā daļā noteiktais, ja pa pastu sūta adresātam nelabvēlīgu administratīvo aktu, to noformē kā ierakstītu pasta sūtījumu.

[3.2] Konkrētajā gadījumā nav ievērots samērīguma princips un pieteicējam piemērotais naudas sods Ls 100 apmērā ir nesamērīgi liels salīdzinājumā ar konstatēto pārkāpumu un sabiedrības kopuma interesēm.

Atbildētāja, pieņemot pārsūdzēto Lēmumu, nav izdarījusi lietderības apsvērumus, proti, pārsūdzētajā Lēmumā nav minēts neviens arguments vai apsvērums, pamatojoties uz ko pieteicējam piemērojams augstākais administratīvais sods, kāds paredzēts fiziskai personai par konkrēto pārkāpumu. Kā alternatīva naudas sodam ir minēts arī brīdinājums, kā arī naudas sods var tikt piemērots amplitūdā no Ls 1 līdz Ls 100 apmērā.

[4] Atbildētāja tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicēja pieteikumu uzskata par noraidāmu, norādot, ka, piemērojot pieteicējam naudas sodu Ls 100 apmērā, atbildētāja balstījās uz to, ka lietas materiālos nav nekādu faktu, kas liecinātu par atbildību mīkstinošiem apstākļiem. Pēc Protokola sastādīšanas un lietas izskatīšanas brīdī atkritumi nebija savākti. Minēto atbildētāja uzskatīja par atbildību pastiprinošu apstākli. Atbildētāja, izskatot lietu, ņēma vērā arī pārkāpuma sekas un nozīmi – atkritumu daudzumu un to, ka vēja laikā atkritumi tiek pārnesti uz blakus esošajiem zemes gabaliem.

[5] Uz tiesas sēdi pieteicējs nebija ieradies, iepriekš nepaziņojot par neierašanās iemesliem.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka pieteicējam par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Tiesas sēdē tiesa atzina, ka lietu bez pieteicēja klātbūtnes ir iespējams izskatīt.

Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā Lēmumā norādītos argumentus, papildus norādot, ka atbildētāja pieņēma pārsūdzēto Lēmumu, ņemot vērā to, ka pieteicējs nodarbojas ar komercdarbību, kā arī ņemot vērā pieteicēja materiālo stāvokli. Komercdarbības rezultātā pieteicējs iegūst ienākumus, pieteicējs nav maznodrošināta persona, kura, veicot dārziņa apkopi, piegružoja teritoriju ar atkritumiem. Ņemot vērā to, ka nebija neviena fakta, kas mīkstinātu pieteicēja atbildību šajā situācijā, atbildētāja pieņēma lēmumu uzlikt maksimālo naudas sodu Ls 100 apmērā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties atbildētājas pārstāvja paskaidrojumus, atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums ir grozāms.

[7] Tiesa konstatē, ka lietā pēc būtības nepastāv strīds par to, vai pieteicējs ir izdarījis Protokolā un pārsūdzētajā Lēmumā norādīto administratīvo pārkāpumu. Pieteicējs nepiekrīt piemērotajam administratīvajam sodam un tā apmēram. Iebildes ir saistītas lietderības apsvērumu neesamību pārsūdzētajā Lēmumā, samērīguma principa neievērošanu un nesamērīgi lielu soda apmēru.

[8] Izvērtējot lietas apstākļus un atbildētājas savāktos pierādījumus, tiesa norāda sekojošo:

[8.1] Pieteicējs pie administratīvās atbildības ir saukts par Noteikumu Nr.50 5.1.3.punkta pārkāpumu.

Noteikumu Nr.50 5.1.3.punkts noteic, ka par antisanitāru apstākļu radīšanu namīpašumam pieguļošajā teritorijā, pieļaujot atkritumu, metāllūžņu un tādu mantu uzkrāšanos, kas bojā ainavu vai traucē blakus esošo namīpašnieku lietošanu, īpašniekam vai lietotājam izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu fiziskām personām līdz Ls 100.

Tātad administratīvā pārkāpuma objekts ir sabiedriskā kārtība, subjekts – 14 gadu vecumu sasniegusi persona, kura ir nekustamā īpašuma īpašnieks vai lietotājs, objektīvā puse – darbība vai bezdarbība, subjektīvā puse – gan nodoms, gan neuzmanība.

[8.2] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk –LAPK) 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu par pierādīšanas līdzekļiem, ar kuriem var konstatēt faktus, uz kuru pamata institūcijas nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā, kalpo protokols par administratīvo pārkāpumu, personas paskaidrojumi, kuru sauc pie administratīvās atbildības, cietušā un liecinieku liecības, (..), citi dokumenti, kā arī pārkāpumus fiksējošie tehniskie līdzekļi (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Tātad, par pierādījumiem šajā lietā var kalpot Protokols *(lietas 13.lapa)* un fotogrāfijas *(lietas 14.-16.lapa)*, kurās fiksēts nekustamais īpašums ar tajā uzkrātajiem atkritumiem (būvgružiem).

Administratīvo lietu departaments ir norādījis *(sk. 2007.gada 15.februāra sprieduma lietā Nr.SKA 48/2007 14.punktu, 2007.gada 22.februāra spriedums lietā SKA– 52/2007 8.punkts)*, ka atbilstoši LAPK 243.panta otrajai daļai administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā konstatē, citstarp, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības. Minētā LAPK norma Administratīvo lietu departamenta ieskatā ir speciālā tiesību norma attiecībā pret Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmo daļu. Līdz ar to administratīvo pārkāpumu lietās personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības, paskaidrojumi uzskatāmi par patstāvīgu pierādīšanas līdzekli. Izskatāmajā lietā 2009.gada 3.jūnijā paskaidrojumu ir sniedzis *I.R.* – pieteicēja pilnvarotā persona (pilnvara *lietas 22.lapā*). Tiesas ieskatā *I.R.* sniegtais paskaidrojums ir vērtējams kā pierādījums izskatāmajā lietā.

[8.3] Pārbaudot atbildētājas lietā savāktos pierādījumus, tiesa konstatē, ka Protokolā ir dots konstatēto faktu apraksts – celtniecības objektā nav sakopta teritorija, tas piegružots ar celtniecības atkritumiem un būvmateriālu iepakojumiem. Norādīts īpašums – */adrese/*, un tā īpašnieks – *V.D.* Dota atsauce uz pārkāpto normatīvo aktu.

Paskaidrojumā pieteicēja pilnvarotā persona nenoliedz konstatēto par būvgružu esamību */adrese/*. Norāda, ka ir brīdināts par nepieciešamību izvest būvgružus.

Foto attēlos ir redzama būvobjekta teritorija, kurā vairākās vietās lielā platībā ir samesti atkritumi (būvgruži). Tie nav savākti konteineros vai citās tvertnēs, nav apsegti vai nostiprināti.

Ievērojot to, ka lietā nav strīda, ka foto attēlos redzamā teritorija pieder pieteicējam (zemesgrāmatu apliecības kopija *lietas 17.-21.lapa*), tiesas vērtējumā ar atbildētājas savāktajiem pierādījumiem ir pierādīta pieteicēja vaina Noteikumu Nr.50 5.1.3.punkta pārkāpšanā. Līdz ar to atbildētāja pamatoti ir saukusi pieteicēju pie administratīvās atbildības.

[9] Atbildētāja pieteicējam ir piemērojusi bargāko normas sankcijā paredzēto soda veidu – naudas sods, tā maksimālajā apmērā – Ls 100.

Soda piemērošanas apsvērumi noteikti LAPK 32.panta otrajā daļā, kas paredz, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar LAPK 272.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro gan pārkāpuma būtība, gan personas vaina, gan atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir

nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

No minētajām normām izriet, ka, izvērtējot konkrēto gadījumu, iestādei, kas lemj par administratīvā soda uzlikšanu, ir jāveic pilnīga un objektīva lietas apstākļus noskaidrošana, jāpierāda un jāpamato ar pierādījumiem administratīvā pārkāpuma esamība vai neesamība, pie administratīvās atbildības saucamās personas vaina, kā arī jāveic lietderības apsvērumi, lemjot par soda piemērošanu personai.

Ievērojot to, ka atbildētāja pieteicējam ir piemērojusi maksimālo normā paredzēto soda apmēru, atbildētājai bija jāizdara atbilstoši lietderības apsvērumi.

[10] Izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu tiesa konstatē, ka atbildētāja nav izdarījusi un pārsūdzētajā Lēmumā iekļāvusi nekāda veida apsvērumus par piemērotā naudas soda apmēru, līdz ar to tiesai nav iespējas pārliecināties par atbildētājas izdarītajiem apsvērumiem. Tiesas ieskatā apstāklis, ka atbildētāja nav iekļāvusi pārsūdzētajā Lēmumā apsvērumus par piemērojamā soda apmēru, nav uzskatāms par tādu, ka obligāti būtu piemērojams sankcijā paredzētais minimālais soda apmērs. Tiesai ir jāvērtē soda atbilstība izdarītajam pārkāpumam.

[11] Tiesa, izvērtējot pieteicēja izdarītā pārkāpuma būtību un ar to saistītos apstākļus, konstatē, ka lietā nav konstatējami atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi. Protokolā ir ietverta norāde, ka pieteicējs iepriekš ir administratīvi sodīts, tomēr nav veikts izvērtējums par to, vai administratīvais pārkāpums pēc savas būtības ir vai nav līdzīgs pārkāpumam izskatāmajā lietā.

Tiesas ieskatā vērā ir ņemams tas apstāklis, ka atkritumi (būvgruži) ir uzkrāti vismaz trīs dažādas vietās, nav nostiprināti vai apsegti, tie vēja ietekmē var tik aizpūsti un piesārņot citu īpašnieku īpašumus. Vērā arī ņemams tas, ka atkritumu apjoms ļauj izdarīt secinājumus par to, ka atkritumi ir uzkrāti ilgākā laika periodā. Vadoties no šādiem apstākļiem, tiesas vērtējumā, nav pamata pieteicējam piemērot administratīvo sodu – brīdinājums, vai naudas sodu minimālā apmērā. Ievērojot to, ka pašas atbildētājas kā vispārsaistošas normas izdevējas griba ir bijusi par šāda veida pārkāpumiem maksimālo sodu noteikt Ls 100, tad pieteicēja izdarītajam pārkāpumam atbilstošs sods būtu soda nauda Ls 50 apmērā. Tiesas ieskatā pārsūdzētais Lēmums ir grozāms un pieteicējam ir nosakāms administratīvais sods – naudas sods Ls 50 apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz LAPK 286.panta pirmās daļas 5.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

grozīt Mārupes novada domes Administratīvās komisijas 2009.gada 6.jūlija lēmumu Nr.B77 10-108, nosakot *V.D.* (personas kods */personas kods/*) par Mārupes pagasta 2008.gada 17.decembra saistošo noteikumu Nr.50 „Mārupes pagasta namīpašumu un sabiedriskās kārtības noteikumi" 5.1.3.punkta prasību pārkāpšanu naudas sodu Ls 50 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis O.Priedītis